

Instanța de fond: N. Arabadji
Instanța de apel: M. Ciugureanu, G. Dașchevici, M. Anton
Instanța de recurs: Sv. Filincova, Iu. Bejenaru, L. Gafton

ÎNCHEIERE

28 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței,
Judecători

Svetlana Filincova,
Iurie Bejenaru, Luiza Gafton

Examinând cererea de revizuire declarată de către SRL ”Chișinău-gaz”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Tanas
Natalia către SA Moldovagaz, privind anularea procesului-verbal nr. 48 din
03.04.2014 al ședinței comisiei SA Moldovagaz și deciziei comisiei pentru
cercetarea încălcărilor de către consumatori a clauzelor contractuale,
împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 02 august 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 25 iunie 2014, reclamanta Tanas Natalia s-a adresat cu cerere de
chemare în judecată către SA ”Moldovagaz”, privind anularea procesului-verbal
nr. 48 din 03.04.2014 al ședinței comisiei SA ”Moldovagaz” și deciziei comisiei
pentru cercetarea încălcărilor de către consumatori a clauzelor contractuale.

În motivarea acțiunii înaintate, reclamanta Tanas Natalia a indicat că la
ședința comisiei SA ”Moldovagaz” pentru cercetarea încălcărilor de către
consumatori a clauzelor contractuale, care au dus la nefixarea ori fixarea parțială a
consumului de gaze din 03 aprilie 2014, s-a examinat cazul încălcării clauzelor
contractuale constatate, la data de 18 martie 2014, la adresa de domiciliu a
reclamantei, copia procesului-verbal, a calculului conform sistemului paușal și a
raportului de constatare tehnico-științifică a controlului fiindu-i înmânate la data de
04 aprilie 2014.

Reclamanta nefiind de acord cu circumstanțele invocate de pârâtă, a adresat
acesteia o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea procesului-verbal nr. 48 și
a deciziei comisiei SA ”Moldovagaz” din 03 aprilie 2014 cu invocarea motivelor
de fapt și de drept al dezacordului cu actele susmenționate, iar prin răspunsul SA
”Moldovagaz” nr.T-102/14 din 28 mai 2014 i s-a refuzat în satisfacerea cererii
prealabile, invocându-se că actul de expertiză stabilește cu certitudine încălcarea de
către consumator a clauzelor contractuale.

În opinia reclamantei decizia contestată este una ilegală, ce urmează a fi
anulată, având în vedere că reprezentanții furnizorului au încălcat grav prevederile
Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, adoptat prin

hotărârea ANRE nr.415 din 25 mai 2011 în cadrul efectuării procedurii de constatare a încălcărilor invocate, susținând că urmare a controlului efectuat nu a fost demonstrat faptul încălcării clauzelor contractuale și nici vinovăția consumatorului. Astfel, pârâta a constatat faptul încălcării de către consumator a clauzelor contractuale - intervenția în mecanismul de măsurare a consumului de gaze naturale și a dispus sancționarea acestuia potrivit prevederilor art. 151 al Regulamentului - calculul conform sistemului paușal pentru o perioadă de 12 luni, în mărime de circa 59564,93 lei.

A invocat că acțiunile pârâtei sunt ilegale, deoarece la întocmirea procesului-verbal și a deciziei SA "Moldovagaz" nr. 48 din 03 aprilie 2014 nu a fost dovedită vina consumatorului în modul prevăzut de pct. 121 al Regulamentului menționat, iar în actul de constatare a încălcării condițiilor contractuale nu au fost indicate încălcările depistate, deși angajații furnizorului urmau să specifice în act modul de încălcare de către consumator a condițiilor contractuale, astfel încât prin actul de control întocmit de către reprezentanții furnizorului, la data de 04 aprilie 2014, nu a fost constatată încălcarea obligațiilor contractuale de către consumatorul final, contorul fiind demontat neîntemeiat.

Suportul probatoriu administrat de pârâtă în susținerea deciziei sale, în viziunea reclamantei, a constituit raportul de expertiză tehnico-științifică din 19 martie 2014 efectuat de SRL "Cexin", care ar fi stabilit că sigiliul dop de pe capacul mecanismului de calcul a fost înlăturat și instalat repetat șurubul, în lipsa sigiliului dop a fost deșurubat și înșurubat înapoi la loc. După scoaterea capacului mecanismul de calcul a fost rotit înapoi, menționând în acest context că rezultatul expertizei a fost administrat de către pârâtă ca dovadă a încălcării clauzelor contractuale și motiv de sancționare a consumatorului prin aplicarea la caz a prevederilor pct. 151 al Regulamentului, deși din pct. 121 și pct. 123 ale Regulamentului reiese în mod imperativ că furnizorul de gaze naturale, depistând încălcarea clauzelor contractuale, urma să expedieze contorul la efectuarea constatării tehnico-științifice la instituția aleasă de către consumatorul final, însă acest drept al consumatorului nu a fost respectat.

Mai mult ca atât, în aceste condiții consumatorul a fost lipsit de posibilitatea și dreptul legal de a solicita efectuarea verificării metrologice de expertiză a echipamentului de măsurare înainte de efectuarea constatării tehnico-științifice, fiindu-i încălcat dreptul fundamental la apărare, consfințit de prevederile art. 26 alin. (2) al Constituției R. Moldova, care indică expres că fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime de apărare, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

În altă ordine de idei, dar în același context, reclamanta a indicat că urmează a fi reținut că raportul de expertiză administrat de către pârâtă, ca temei al constatării vinovăției consumatorului final, nu poate fi pus la baza unei hotărâri judecătorești, deoarece acesta nu corespunde principiilor și condițiilor Legii cu privire la expertiza judiciară, tehnico-științifică și medico legală, art. 5 al căreia prevede că expertul judiciar efectuează cercetările în baza unor aprecieri obiective, complete și sub toate aspectele a obiectelor materiale, a organismului uman a diverselor fenomene și procese, aplicând realizările științei și tehnicii, precum și metodele adecvate cercetării, iar art. 7 al aceluiași act normativ impune expertului obligația asigurării drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei.

Reclamanta a susținut că expertiza indicată nu demonstrează vinovăția

consumatorului, iar pârâta a interpretat și aplicat eronat prevederile pct. 151 al Regulamentului, or norma vizată prevede că în cazul în care se constată încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, furnizorul este în drept să calculeze consumul de gaze naturale conform sistemului paușal, ținând cont de volumul facturat și achitat de către consumatorul final pentru perioada recalculării. În cazul intervenției vizibile în funcționarea echipamentului de măsurare (defectul sau lipsa sticlei la echipamentul de măsurare, defectarea corpului echipamentului de măsurare, deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului autentic, ruperea cordonului sigiliului sau restabilirea lui după ce a fost rupt, lipsa sigiliului), la calcularea consumului de gaze naturale, conform sistemului paușal, se va lua în considerație perioada de timp de la data ultimei citiri a indicațiilor echipamentului de măsurare (controlului vizual al echipamentului de măsurare), dar nu mai mare de 3 luni, în cazul lipsei accesului la citirea indicațiilor echipamentului de măsurare.

Astfel, chiar dacă s-ar constata vinovăția consumatorului, atunci urmează a recalcula consumul de gaze pentru perioada de la ultima citire a indicațiilor echipamentului de măsurare și nicidecum pentru o perioadă de 12 luni, menționând că prin decizia în cauză a fost încălcată prezumția nevinovăției, ce presupune că persoana acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal și incontestabil.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2015, cererea de chemare în judecată înaintată de Tanas Natalia a fost admisă și s-a anulat decizia comisiei SA "Moldovagaz", pentru cercetarea încălcărilor de către consumatori a clauzelor contractuale, care au dus la nefixarea ori fixarea parțială a consumului de gaze, expusă în procesul-verbal al ședinței din 03 aprilie 2014 în privința consumatorului Tanas Natalia.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, a fost respinsă cererea de apel declarată de SA "Moldovagaz" și menținută hotărârea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2015.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 02 august 2017, recursul declarat de SA "Moldovagaz" a fost declarat inadmisibil.

La 30 octombrie 2017, SRL "Chișinău-gaz" a depus cerere de revizuire, asupra încheierii Curții Supreme de Justiție din 02 august 2017, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii Curții Supreme de Justiție din 02 august 2017, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea cererii de revizuire au invocat prevederile art. 449 lit. c) al Codului de procedură civilă, precum că instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

În acest sens a explicat că, la caz SRL "Chișinău-gaz" reprezintă operatorul sistemului de distribuție a gazelor naturale în mun. Chișinău și că reieșind din concluziile instanțelor de judecată de către angajații furnizorului au fost emise încălcări la emiterea actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale.

Astfel, în opinia revizuentului, instanțele de judecată au făcut concluzii asupra unor presupuse încălcări fără a asculta explicațiile din partea operatorului sistemului de distribuție, nemijlocit entitatea emitent a acestor acte, prin neatragerea în proces.

Neatragerea în procesul vizat, după logica revizuentului, a dus la lezarea

drepturilor SRL ”Chișinău-gaz” de a participa la examinarea cazului dat, de a depune explicații și probe într-u confirmarea temeiniciei și legalității actelor întocmite.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Potrivit art. 451 al Codului de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 al Codului de procedură civilă, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 al Codului de procedură civilă și anexându-se probele ce le confirmă.

În motivarea cererii de revizuire, revizuentul SRL ”Chișinău-gaz” a invocat prevederile art. 449 lit. c) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Conform prevederilor art. 447 al aceleiași legi, sunt în drept să depună cerere de revizuire: părțile și alți participanți la proces; persoanele care nu au participat la proces, dar care sînt lezate în drepturi prin hotărîrea, încheierea sau decizia judecătorească; Agentul guvernamental, în cazurile prevăzute la art.449 lit. g) și h).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, în cazul art. 449 lit. c) al Codului de procedură civilă, instanța urmează să constate dacă persoana care nu este implicată în proces este subiect al raportului material litigios. În acest sens urmează a fi prezentate probe care să dovedească acest fapt.

Așadar, este cert faptul că obiectul acțiunii în cauză reprezintă actele administrative, în sensul Legii contenciosului administrativ, și anume: procesul-verbal nr. 48 din 03.04.2014 al ședinței comisiei SA ”Moldovagaz” și decizia comisiei pentru cercetarea încălcărilor de către consumatori a clauzelor contractuale, ambele acte fiind emise de SA ”Moldovagaz”.

Colegiul atestă că, SRL ”Chișinău-gaz” potrivit Regulamentului privind furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație ANRE nr. 415 din 25 mai 2011, reprezintă operatorul sistemului de distribuție a gazelor naturale în mun. Chișinău.

Operator de rețea în sensul Regulamentului menționat, este operator al rețelei de transport și/sau operator al rețelei de distribuție, care reieșind din atribuțiile acordate asigură efectuarea lucrărilor de proiectare și montare a instalației de racordare, întreține, exploatează și înlocuiește rețelele de gaze naturale ce-i aparțin, prestează serviciul de transport sau de distribuție a gazelor naturale și alte activități în corespundere cu pct. 76 al Regulamentului.

Reieșind din cadrul normativ, SRL ”Chișinău-gaz” – operator de rețea în raza mun. Chișinău, este întreprindere de gaze ce asigură deservirea tehnică, informațională a sistemelor de gaze întru asigurarea executării obligațiilor contractuale între furnizor și consumator final.

În aceeași ordine de idei, rețelele de gaze, la caz în mun. Chișinău, sunt transmise în scopul aprovizionării a consumatorilor întreprinderilor de gaze ale SA

”Moldovagaz” la deservire tehnică, SRL ”Chișinău-gaz” fiind o subdiviziune a furnizorului cu atribuții tehnice specifice menționate supra.

În coerența celor expuse, Colegiul evidențiază faptul că, actele de constatare emise de SRL ”Chișinău-gaz” fac parte din procedura premergătoare emiterii unui act administrativ de către SA ”Moldovagaz”, prin care de fapt se dă valență constatărilor operatorului de rețea cu privire la problema abordată, și anume actele emise de SA ”Moldovagaz” au efect în sensul Legii contenciosului administrativ.

La speță, revizuentul SRL ”Chișinău-gaz” este întreprindere de gaze, potrivit atribuțiilor reglementate, subordonată SA ”Moldovagaz”, iar actele emise de aceasta nu se contestă de Tanas Natalia, iar dispozitivul hotărârii nu s-a referit în nici o măsură despre anularea sau menținerea acestora. Nu sunt subiecți a raportului de contencios administrativ organele subordonate autorității publice, la caz persoană asimilată autorității publice.

Concluzionând cele expuse, Colegiul constată cu certitudine că, revizuentul SRL ”Chișinău-gaz” în nici o măsură nu este afectat de actul judecătoresc a cărui revizuire se solicită, exceptându-se prevederile art. 447 al Codului de procedură civilă, iar temeiul invocat în susținerea cererii de revizuire nu și-a găsit confirmare, fapte ce impun indubitabil sancțiunea art. 451 alin. (1) al Codului de procedură civilă, cererea de revizuire urmând a fi respinsă ca inadmisibilă.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine și principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art. 6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă practica CtEDO, potrivit căreia Curtea a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. (cauza E. și D. Duca vs. Moldova, hotărârea din 03 martie 2009)

Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghezizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

La fel, este important de accentuat că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că procedura de revizuire nu trebuie folosită de către instanțele naționale într-o manieră incompatibilă cu principiul securității juridice. (cauza SA ”Sfinx-Impex” vs. Moldova, hotărârea din 25 septembrie 2012)

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că temeiul invocat în cererea de revizuire nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 449 lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) al Codului de

procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de SRL ”Chișinău-gaz”, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 02 august 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Tanas Natalia către SA Moldovagaz, privind anularea procesului-verbal nr. 48 din 03.04.2014 al ședinței comisiei SA Moldovagaz și deciziei comisiei pentru cercetarea încălcărilor de către consumatori a clauzelor contractuale.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Svetlana Filincova,

Judecători

Iurie Bejenaru,

Luiza Gafton

Copia corespunde originalului
Judecător

Svetlana Filincova